

SUSSI BECH INGO MILTON

ARIRU

Første del:

Skæbnekniven

Illustreret af Sussi Bech

EUDOR

Havhesten

Aziru kneb øjnene sammen og spejdede ud over havet. Det flade tag på farens købmandshus var et oplagt sted at sidde og dagdrømme om rejser og eventyr. Huset lå højt, og der var god udsigt til det meste af havnen. Der var altid et sandt mylder af liv dernede. Handelsskibe fra fjerne lande lagde til her i Byblos. De lå ankret op ved havnens lange kaj. Kaptajnerne bandede og skændtes om de bedste pladser. Sømænd slæbte lasten i land, og købmænd bød på varerne. Der var kommet mange skibe her til morgen, og flere nærmede sig.

Der var særlig ét, Aziru ventede på: Havhesten. Hans fars største skib, som hans onkel Rib-Adda var kaptajn på. Det plejede at sejle langs kysten, hvor det lagde ind til store og små byer for at handle. Det havde været ude i et par måneder nu, og hans far, som ellers var så rolig, var ved at blive utålmodig. Mange morgener havde Aziru sneget sig op på taget for at holde udkig.

Aziru 1: Skæbnekniven
Bind 1 af 2.
Skrevet af Sussi Bech og Ingo Milton.
Illustreret af Sussi Bech.
All rights reserved.

Figurer og tekst copyright © Sussi Bech og Ingo Milton 2016.
Illustrationer copyright © Sussi Bech 2016.
www.sussibech.dk
www.ingomilton.dk

Aziru har været bragt som føljeton i Weekendavisen FAKTISK.

Arbejdet er støttet med midler fra COPY-DAN tildelt af
Autorkontoen i Dansk Forfatterforening.
Kopiering fra denne bog er kun tilladt i overensstemmelse med
overenskomst mellem Undervisningsministeriet og COPY-DAN.

ISBN 978-87-998973-0-8
1. udgave, august 2016
Forlaget Eudor
www.eudor.dk

Han lyttede nervøst efter fodtrin på trappen. Hvis den gamle huslærer Hadad så, at han var løbet fra lertavlerne, ville han straks blive låst inde i skolestuen. Og hvem gad sidde derinde i lummerheden, når det var langt sjovere nede på havnen? Hvor ofte havde han ikke fået tudet ørerne fulde om, at han måtte kunne skrive og regne, hvis han skulle overtage forretningen?

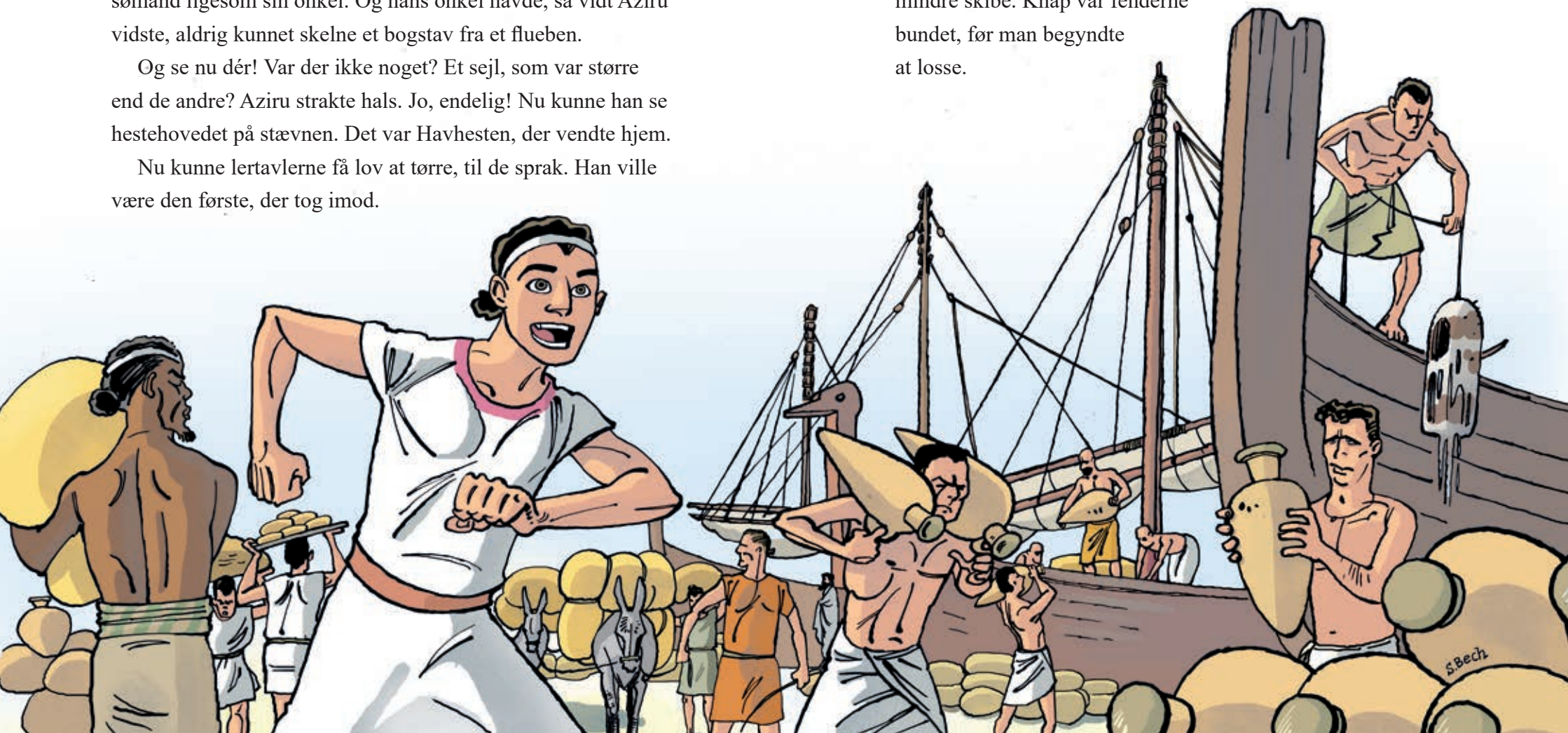
Men han ville jo slet ikke være købmand. Han ville være sømand ligesom sin onkel. Og hans onkel havde, så vidt Aziru vidste, aldrig kunnet skelne et bogstav fra et flueben.

Og se nu dér! Var der ikke noget? Et sejl, som var større end de andre? Aziru strakte hals. Jo, endelig! Nu kunne han se hestehovedet på stævnen. Det var Havhesten, der vendte hjem.

Nu kunne lertavlerne få lov at tørre, til de sprak. Han ville være den første, der tog imod.

Han tog sandalerne i hånden og listede forbi skolestuen og Hadads arbejdsværelse. Lugten af halvtør ler og kedsomhed fyldte hans næse. Vel forbi spurtede han ned ad trappen. Han undgik den åbne gård med den store port og søgte over mod køkkenudgangen. Her var tændt op i brødovnene. Der lugtede brændt på en rar måde.

Nede på kajen så Aziru Havhesten glide ind mellem to mindre skibe. Knap var fenderne bundet, før man begyndte at losse.

Ruller med egyptisk linned, krukke med vin og olie, tunge kobberbarer. Snart ville hjemmet være fyldt med varer, skatmestre og skrivere.

På dækket stod kaptajnen og stak ordrer ud. Han slyngede om sig med muntre eder. Det var hans onkel Rib-Adda. Aziru var knap nået frem til skibet, da en stor sæk kom flyvende i favnen på ham. Han tumlede om på ryggen under vægten.

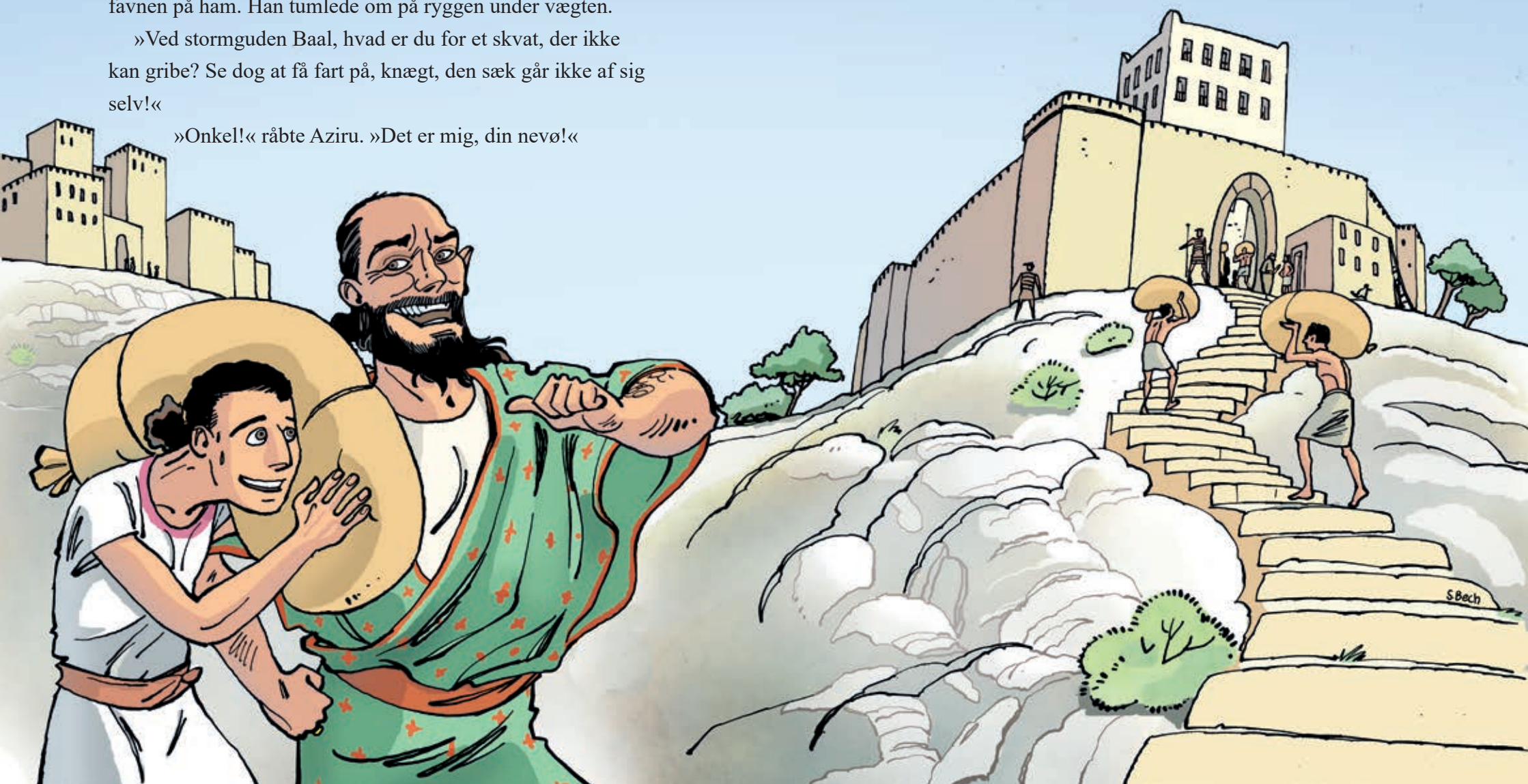
»Ved stormguden Baal, hvad er du for et skvat, der ikke kan gribe? Se dog at få fart på, knægt, den sæk går ikke af sig selv!«

»Onkel!« råbte Aziru. »Det er mig, din nevø!«

Den store mand vendte sig med et bredt grin: »Tordenguden ta' mig! Du lignede en sømand.«

I et spring var onklen nede på kajen. »Er du stukket af fra din gamle ged af en lærer?«

»Ja, og næste gang, du rejser, tager jeg med!« svarede Aziru kækt og baksede sækken op på skulderen.

»Så I nogen kæmpeblæksprutter på rejsen?« Azirus knæ rystede under vægten på vejen op til farens hus.

»Nej, men en enorm orkan blæste vores skib langt bort fra kysten. Vi anede ikke, hvor vi var.«

»Hvordan fandt I så tilbage til land igen?«

»Ved hjælp af dén her, min dreng!« Rib-Adda pegede på sin store næse. »Særlige sømænd kan lugte, i hvilken retning landet ligger. Det er derfor, jeg er kaptajnen! Og en dag skal jeg også lære dig at føre et skib!« Han slog sig på brystet, så den store juvel på fingeren glimtede.

»Ja, men hvornår ...?« sukkede Aziru. »Far og Hadad siger, jeg skal skrive verber hele dagen.«

Onklen rullede med øjnene ved tanken. »Dem skal vi snart befri dig for, min dreng. Allererst må jeg lige hilse på din far og fortælle ham, at hans skib er kommet sikkert i havn.«

Da de nåede ind i husets store gård, havde de andre sømænd for længst overhalet dem. Aziru lod sin sæk dumpe ned på jorden ved siden af de andre.

Snart ankom skatmesteren i bærestol fulgt af skrivere og livvagter. Han lignede en stor, doven flodhest, der var klemt ned i en lille kasse. Aziru undertrykte en fnisen ved synet, men tav, da han så sin lærer komme ud for at tage imod. Hadad var foruden huslærer også farens regnskabsmand.

Aziru hev sin onkel i ærmet. »Kom! Far venter på dig!«

Kniven

Aziru trak sin onkel gennem huset og ud i en stille gårdhave, hvor hans far stod og ventede vred og utålmodig.

»Jeg er næsten færdig med mine regnestykker! Jeg skulle bare lige se Havhesten komme ind ...« begyndte Aziru.

»Ja, han er kvik, den lille. Der ligger en god sømand gemt i ham!« Rib-Adda slog gemytligt sin bror på skulderen.

Men faren trak sig væk og svarede med kølig stemme: »Kom ind på mit kontor, Rib-Adda, jeg vil tale med dig – alene! Og du, Aziru, stik ned i kælderen og hent en krukke vin!«

»Åh ja, Ahiram, din kælderkolde vin vil gøre godt ovenpå den lange rejse ...« sukkede Rib-Adda.

Onkel bliver nok skuffet, når han opdager, at vinen er til kongens skatmester, tænkte Aziru på vej ned ad den mørke stentrappe. Kælderen var stor, og solide søjler holdt loftet på plads. Han tog olielampen, som stod parat ved indgangen.

Der var lidt uhyggeligt dernede. Men det ville han helst ikke indrømme. Huset var bygget ovenpå resterne af en ældgammel borg, fra dengang byen måtte forsvare sig mod fjender. Nu var det gamle våbendepot omdannet til vinkælder. Køkkenpigerne sagde, at der huserede dæmoner dernede. Men Aziru havde undersøgt hver en krog for at overbevise sig om, at der ikke var nogen. For hvordan kunne man sove ovenpå, hvis dæmoner rumsterede i kælderen?

Det var i den forbindelse, han opdagede den hemmelige gang. En flugtvej fra dengang borgen var under belejring.

Den førte langt væk fra huset og mandede ud i en gammel tempelruin helt nede ved kysten. Men hans far forbød Aziru at gå derind mere og fik hullet muret til. Den underjordiske gang kunne jo styrte sammen om ørerne på ham.

Olielampen kastede lange skygger op på væggen. De kunne godt ligne hornede væsner. Pludselig kom lyden af kløer og tænder ovre fra hjørnet, og hans hår rejste sig af skræk. Han styrtede hen til vinkrukkerne og snuppede den første den bedste. Der lød piben og hvæsen. En rotte forsvandt ind i den sprække, hvor den gamle belejringsgang var muret til. Azirus hjerte faldt til ro. Rotter var ækle, men han var ikke bange for dem.

På vej op ad trappen lettede han for en sikkerheds skyld på krukens låg. Han havde lært at kende fejlægret vin på lugten.

Så hørte han farens stemme tordne inde fra kontoret: »Lad være med at benægte det, Rib-Adda!

En af dine sømænd har lige afsløret, at du handlede med røverne i Ørnebugten på vejen hjem. Det var derfor, I kom så sent tilbage til Byblos!«

Aziru stillede vinen fra sig på en bænk og lyttede.

»Tag det nu roligt Ahiram,« lød det fra onklen. »Vi ... vi skulle bare ind og hente frisk vand. Jeg ved, det er et farligt område fyldt med skær, der kan knuse et skib så let som ingenting. Men jeg kender den sikre søvej som min egen lomme ...«

»Netop. Du kender det område rigtig godt! Jeg har længe haft mistanke til dig og dine lyssky affærer!« Man hørte en tung pung ramme bordet. »Tag din løn og gå! Jeg vil aldrig se dig mere, hverken på mit skib eller i mit hus!«

Aziru holdt vejret. I det samme gik døren op og væltede ham næsten omkuld. Før han nåede at samle sig, blev den igen knaldet i med et brag. Onklens øjne lynede.

»Sig mig, står du dér og lytter, knægt?«

Hans blik fik Aziru til at stivne af skræk. »Nej, nej! Far bad om vin ...« Han pegede hen på bænken med vinkrukken.

»Jeg tror, din far må drikke alene!« Onklen slog ud i luften med en knytnæve.

Men pludselig blev hans ansigt venligt igen: »Aziru, min dreng, jeg bliver nok nødt til at rejse bort en tid. Og for du ikke helt skal glemme mig, har jeg en gave til dig.« Han hentede noget fra sin dybe lomme.

Aziru kunne næsten ikke tro sine egne øjne. Onklen rakte ham en kniv. Og hvilken kostbar kniv! Skæftet var af bronze og gav et godt greb. Klingens var skinnende grå som en uvejrs-himmel og præget med nogle sære tegn.

»Hvor er den flot! Hvad står der på den?«

»Det ved jeg ikke,« gryntede Rib-Adda. »Jeg købte den af en høvding på en af mine rejser. Han påstod, at den var magisk – men nu skal du have den, for du er stor nok til at bære den!«

»Mange tak, onkel!« Aziru stirrede længe på våbnet. Så gemte han kniven under sin kjortel og tog i døren.

»Husk nu vinen til din far.« Rib-Adda rakte ham krukken og forsvandt ned ad søjlegangen.

Aziru tøvede lidt foran døren – det var, som om skænderiet stadig hang i luften derinde. Det var vist bedst at lade hans far i fred en tid. Så vendte han om og gik ud mod gården.

I den store gård gik kongens skrivere rundt mellem varerne og talte dem op med klar røst. »... fire ruller uldstof fra Ugarit, tre store krukker olivenolie, to kobberbarer i afgift til kongen af Byblos.«

Aziru kunne høre sin lærer Hadad svare med små korte grynt.

Skatmesteren stod lænet op ad en solid stabel uldsække. Han var godt forpustet efter det sidste stykke vej uden bærestol. Hans øjne vandrede hen over de mange sager i rummet: »Det siges, at der er røvere langs kysten, som plyndrer handels-skibene. Selv vor egen konge frygter, at han har mistet et af sine på vej til Sidon.«

»Skrækkeligt, det har vores kaptajn heldigvis undgået,« svarede Hadad høfligt. »Må vi ikke byde de herrer lidt af husets vin?«

Aziru skænkede vin op i store sølvbægre.

Skatmesteren kvikkede helt op ved synet. »Giv mig vin, slave, jeg trænger til noget styrkende!«

Aziru skulle lige til at sige noget, da bægeret blev snuppet ud af hånden på ham.

»Skål, og må guderne forbande de røvere, som gør havene usikre og ødelægger vores handel!« stønnede den fede og tømte indholdet i ét drag.

Hans skriver kom hen til dem med en tætskreven lertavle. »Vi er færdige med optællingen af Havhestens last, og vi har beregnet afgiften til kongen.«

Skatmesteren kiggede tørstigt ned i det tomme bæger. »Så regn det HELE igennem én gang til, skriver! Der skulle nødvendigvis være fejl.«

Han rakte bægeret frem: »Slave, giv mig mere af den fortræffelige vin. Her er frygteligt varmt!«

Aziru havde knap skænket op igen, før skatmesteren pludselig bukkede sig sammen. Sveden perlede frem på ansigtet. Armene fægtede i luften og væltede bordet med sølvbægrene.

Der lød en klirren og et brag. Den store mand vred sig på gulvet i kramper, mens øjnene rullede. Han prøvede at sige noget, men det blev kun til en uhyggelig gurglen. Snart var han helt slap. Aziru så måbende over på Hadad, som var bleg af rædsel.

Flugten

Vagterne løb deres herre til hjælp.

»Deres Nåde, er De dårlig?« De prøvede at ruske den enorme krop til live. Men den var livløs. Den ene af vagterne samlede vinbægeret op.

»Vores herre blev forgiftet! Se selv!« De kiggede ned i bægeret. En grønlig væske samlede sig i midten. Vagten vendte sig mod Aziru med et granskende blik:

»Jeg har set dig før, du er en af sømændene, som arbejdede nede på havnen. Hvad i Baals navn laver du heroppe?«

Aziru mærkede uroen komme op i sig. Han kiggede hjælpeløst over på Hadad, som fangede hans blik og gav ham et kort nik op mod skolestuen ovenpå.

»Grib morderen, som har forgivet skatmesteren!« skreg vagterne. Aziru kylede vinkrukken i jorden og fór som et lyn ind i huset. Han løb op i skolestuen og smækkede dør og slå i med et brag, mens vagterne buldrede op ad trappen. Han sprang op i vinduet. Et stykke under ham var dén mur, som omkransede boligen. Køller og næver bankede løs på døren, så den til sidst gav efter.

Aziru sprang og landede med nød og næppe på toppen af den brede ydermur uden at miste balancen. Der lød brag og brølekommandoer oppe fra værelset. En af vagterne var ved

Oldtidens Levanten

Området mellem Lilleasien og Egypten har altid været et centrum for handel, landbrug og skovdrift. De gamle egyptere kendte Levantens indbyggere under navnet *kananæere* og grækerne kaldte dem senere *fønikiere*.

Selv tog de navn efter den by, de kom fra:

Sidoniere kom fra Sidon, *tyrinere* fra Tyros osv. Hver by var nemlig en lille stat i sig selv.

Levantens bystater kontrollerede oprindeligt et landområde, der svarer til Syrien, Libanon og Israel i dag. Men presset fra store naboer reducerede i slutningen af 1200 fvt. deres område til Libanons smalle sletteland.

Purpurfolket?

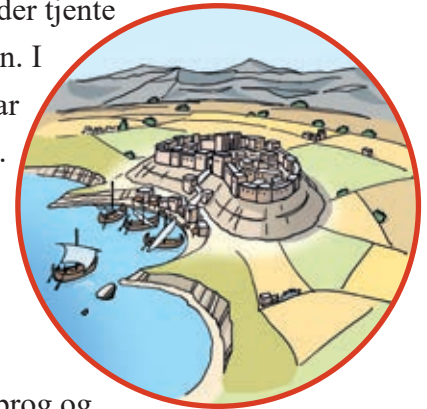
Fønikierne fik muligvis deres navn efter den purpurfarve, der blev fremstillet i byen Tyros. Den kaldte grækerne *phoinix*. Farven blev udvundet fra havsnegle efter en hemmelig opskrift.

Andre populære handelsvarer var cedertræ, glas, papyrus, lertøj, olie, vin, og hvad de driftige købmænd ellers opkøbte og videresolgte på deres sørejser.

Tryk geografi

Libanon har bjerge i øst og Middelhavet i vest. Det opdeles af talrige kløfter, som fører vand fra bjergene til havet. Ca. 3.000 fvt. opstod en række bystater, der handlede og konkurrerede med hinanden. De befæstede byer lå gerne i en havbugt, der tjente

som havn. I oplandet var der landbrug.

DAMASKUS

Byerne havde samme sprog og religion og drev handel i hele Middelhavet og så langt væk som Vestafrika og Britannien.

UGARIT

ARADOS

TRIPOLIS

BYBLOS

BERYTOS

SIDON

TYROS

ACRE

GAZA

Om forfatterne

Ingo Milton er født i 1954 i Viborg. Han har skrevet og tegnet tegneserieerne om *Skalken Joff*, der handler om en gøglerdreng i middelalderen, og sammen med Jan Kjær har han lavet den mangainspirede »CyberZombien fra Subkælder«.

Ingo modtog Hanne Hansen-prisen i 2014.

Sussi Bech er født i 1958 i Birkerød. Hun har lavet over 20 tegneseriealbum med *Nofret*, *Aida Nur*, *Dalila den Drevne* og andre figurer – ofte med oldtiden som tema. Desuden har hun tegnet *Kaj og Andrea*, *Snus Mus* og *Emmy*. Sussi har modtaget BØ-FA-prisen, Ping-prisen og senest i 2015 den svenske Adamsonstatuetten i Stockholm.

